

Kultura národa a úspěch v podnikání i malých a středních firem

Právě publikované průzkumy o skepsi malých a středních firem na jejich vyhlídky a vnímání lidmi kolem nemohou být mluvnější voláním po změně klimatu a náhledu na podnikání.

O tom co vše musíme udělat a změnit proto, abychom opět nastartovali motor evropské ekonomiky a zapojil co nejchytřeji zlaté české ručičky bylo v poslední době napsáno mnoho. Zprávy Maria Dragiho a Enrica Letty, stejně tak 2. ekonomická transformace v českém prostředí dochází ke stejným závěrům. Unie je skladbou 27 malých států, bez výjimky.

Konkurujeme totiž obřím trhům s jednotnou regulací se silnou pro-podnikatelskou tradicí v prvním případě a v druhém silnou rukou připravenou ohýbat vše možné pro úspěch konkrétních odvětví na světových trzích.

Potřebujeme proto odstraňovat lpění na malicherných odlišnostech, abychom umožnili podnikům škálovat. Potřebujeme větší hloubku kapitálových trhů a rozmanitost nástrojů financování abychom mohli financovat startupovou scénu až po velké ambiciózní, ale z principu rizikovější transformační projekty. Potřebujeme infrastrukturu, která skutečně propojí Evropu a umožní benefitovat z její velikosti a konečně musíme zapracovat na kultivaci a množství lidského potenciálu a jeho přenosu do praxe a tedy do inovací, patentů a reálných byznysů.

Ta nejpodstatnější položka ale ve všech návodech na budoucí úspěch schází. A tou je kultura, chcete-li nátura národa. Není divu, že politici v Evropě mlčí. Nepřísluší se politikovi jedné národnosti komentovat přednosti a nedostatky kultury jiných národů. Sami bychom to neradi slyšeli. Na domácím hřišti se ale obdobná debata raději nevede vůbec. Politici a média poháněná průzkumy veřejného mínění a klickbaity dávno vzdali boj za to národ sjednocovat kolem společných myšlenek a projektů a raději kují železo

u svých přesvědčených doufaje, že k tomu zachytí pár procent váhajících. Přijali totiž za dané, že shoda není možná že naše kultura dialogu a pravidla politické konkurence velké transformativní projekty neumožňují. Ve skutečnosti ale platí opak, čím ambicióznější cíle máme, čím větší překážky před námi stojí, tím více musíme investovat do nalézání schopnosti shody, budování vzájemného respektu solidarity a velkorysosti. To platí pro fotbalový tým, malou firmu, korporaci a stejně tak pro celý stát.

V Čechách jsme si nikdy nevyjasnili vztah k podnikání a růstu bohatství vůbec. Nevíme, zdali je morální bohatnout a máme-li tleskat úspěchu anebo jej radši schovávat a tvářit se že je to jen nezbytný trpěný vedlejší produkt svobody. Udržitelnost zaměňujeme za koncept nerůstu. Mícháme solidaritu a přiměřenost s neopodstatněnou rovností a nárokovostí. Výsledkem je neurčitost a netečnost, mnohdy nepřátelství ve vztahu k podnikavosti a podnikání. Iniciativu a zajištění změn a prosperity pak místo toho očekáváme od bájně entity zvané stát. Bájně proto že na ni klademe stále větší nároky, avšak naše reálné schopnost zlepšovat její výkon je blízka nule, kvůli čemu se nůžky a míra všeobecné frustrace jen zvětšují. V přímém přenosu jsme minulý týden pozorovali jak z principu těžké projekty digitalizace státu a změn desetiletí zatuchlosti jsou po zásluze potrestány vyhazovem z vlády.

Je proto potřeba jasně pojmenovat, že stát je ve skutečnosti fiktivní koncept. Co je skutečné a hmatatelné je společenství 10 milionů lidí kteří se shodli na určitém způsobu spolupráce a koexistence. To jediné můžeme a musíme zlepšovat. Je potřeba zas a znovu opakovat, že jediné co vytváří hodnotu, kterou následně můžeme spotřebovat není stát, ale týmy, kterým říkáme podniky. Od malých a středních tvořících 50% ekonomiky a které jsou fundamentem místního rozvoje až po velké korporace. Jednoduše co živí domovy důchodců až po nemocnice, co může akcelarovat výstavbu dálnic a

rychlota, co může zvýšit životní úroveň ve vyloučených lokalitách, je jediné chytrá a dobře zorganizovaná práce lidí. Úsilí člověka, který vezme kus prkna a ve spolupráci s dalšími z něj udělá moderní stůl a jeho obchodní partner ho dodá k vám domů. Programátor který vytvoří program navržený chytrým produktákem a marketéři kteří z něj udělají světový úspěch. Je to vědec, kteří objeví sloučeninu, kterou místní farmaceutická firma přetaví ve výrobek šetřící životy miliony lidí. Je to úředník, který ví že cíl není razítko a exekuce moci, ale prosperita komunit a národa. Tito tvoří hodnotu. Žádný stát a jeho dluhopisy, žádná centrální banka a tištění peněz. Jen Lidé, jejich intelekt, zvědavost, odvaha vstupovat do neznáma, připravenost pomáhat druhým a vytrvalost měnit nápady v konkrétní produkty.

Co z toho vyplývá pro naši národní kulturu a specificky postoje k podnikání a materiálnímu růstu? Je třeba přijmout stanovisko, že materiální úspěch je naprosto v pořádku jeli na udržitelných základech anebo k nim alespoň směřuje. Rostoucí zisky firem, kteří dodají více za méně zdrojů je žádoucí a spolehlivý projev úspěchu zelené transformace. Budujme regulaci pro podnikání ne pro 5% nepoctivých, ale pro 95% poctivých. Benefity daleko převýší ztráty způsobené menšinou chytráků. Obdivujme v osobním kontaktu každého, kdo zkusil podnikat bez ohledu na velikost úspěchu za jejich odvahu přijmout odpovědnost za ostatní a naši prosperitu. Hledejme příležitosti jak usnadnit růst podnikání a tak nás všech. Vzdělávejme k podnikavosti a mějme radost, když se přetaví třeba jen ve větší angažovanost ve veřejném životě. A pro podnikatele samotné platí, že dostaví-li se úspěch nezapomínejme co a kdo nám jej umožnil a dávejme zpět, jinak nadšení a podpora ostatních vyhasne.

Zkrátka, bez lepší nálady ve společnosti a změny postoje k podnikání a vyladěnějšího vzájemného přístupu budeme jen snít o úspěších předků a tiše

ztrácet jistoty a výdobytky minulosti. Jsem proto velmi rád, že vznikl projekt Velký týden malých firem, který k takovému dialogu a restauraci vztahu k podnikání aktivně přispívá.